

Economía · 4.º ESO · Illes Balears

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decret 32/2022, de 8 d'agost

Generado 19/05/2026 17:36

14 Competencias	42 Criterios	209 Saberes
---------------------------	------------------------	-----------------------

Curso terminal de la etapa obligatoria con itinerarios diferenciados (académico y aplicado en algunas materias).
Marca la frontera entre quienes seguirán a Bachillerato y quienes optarán por FP o el mundo laboral.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Economía
Curso	4.º ESO
Comunidad Autónoma	Illes Balears
Decreto autonómico	Decret 32/2022, de 8 d'agost
Particularidad	En Illes Balears, el catalán (modalidad balear) es lengua vehicular preferente y existe Llengua Catalana i Literatura con currículum propio.

2. Competencias específicas

Economia i Emprenedoria

CE.1 · analitzar i valorar les fortaleeses i febleses, propies i dels altres, reflexionant sobre les aptituds i gestionant de ma...

TEXTO OFICIAL

analitzar i valorar les fortaleeses i febleses, propies i dels altres, reflexionant sobre les aptituds i gestionant de manera eficaç les emocions i les destreses necessàries per adaptar-se a entorns canviants i dissenyar un projecte personal que generi valor per als altres. L'autoconeixement permet als alumnes indagar en les seves aspiracions, necessitats i desigs, descobrir les seves aptituds, distingir les seves intel·ligències i, així, reflexionar sobre les seves fortaleeses i febleses i aprendre a valorar-les com a font de creixement personal. També implica reconèixer i gestionar emocions per adaptar-se a contextos canviants i globalitzats i a situacions incertes que puguin generar un conflicte cognitiu i emocional, amb l'objectiu de posar en marxa i dur a terme un projecte personal amb una proposta de valor única, que garanteixi noves oportunitats en tots els àmbits i situacions de la vida —personals, socials, acadèmiques i professionals—. És important afrontar el projecte amb una actitud emprenedora, resolutiva, innovadora i sostenible que permeti l'adaptació a diferents entorns, com també comprendre la importància de desenvolupar l'hàbit d'actuar amb creativitat, tant individualment com col·lectivament, mitjançant l'entrenament de la capacitat creadora aplicant-la a diferents escenaris per aconseguir avanços personals, socials, culturals, artístics i econòmics de valor.

CE.2 · utilitzar estratègies de conformació d'equips, innovació àgil i habilitats socials de comunicació, aplicant-les amb auto...

TEXTO OFICIAL

utilitzar estratègies de conformació d'equips, innovació àgil i habilitats socials de comunicació, aplicant-les amb autonomia i motivació a les dinàmiques de treball en diferents contextos, per constituir equips eficaços i descobrir el valor de cooperar amb altres persones durant el procés d'ideació i desenvolupament de solucions emprenedores. Reconèixer i valorar els trets característics i les qualitats personals pròpies i dels altres resulta indispensable per afrontar amb èxit un projecte. Una correcta identificació de les potencialitats de les persones permet la constitució d'un equip de treball equilibrat, eficaç, cooperatiu, motivat i responsable, que compensi les febleses i potencii les fortaleeses dels uns i els altres, adequant-se així a les necessitats del projecte que es pretén abordar. Es requereix la posada en marxa de diferents estratègies per constituir els equips de treball, definir objectius, normes, rols i responsabilitats de manera equitativa, afavorint la diversitat entre els integrants. Així, s'estableixen equips multidimensionals, inclusius, capaços de generar, a través del diàleg, una intel·ligència col·lectiva que els permeti funcionar amb autonomia i contribuir a la innovació àgil. Un correcte desenvolupament i ús de les habilitats socials com l'empatia, l'assertivitat, la negociació, el lideratge i el respecte cap als interessos, eleccions i idees dels altres, com també el coneixement de diferents llengües i ús d'habilitats de comunicació, permet donar resposta a les distintes necessitats comunicatives dels membres de l'equip, facilita una visió compartida un bon clima de treball i la construcció de vincles de cooperació que redundin en el creixement personal i col·lectiu i intensifiquin valors de respecte, equitat i igualtat.

CE.3 · elaborar, amb sentit ètic i solidari, idees i solucions innovadores i sostenibles que donin resposta a les necessitats l...

TEXTO OFICIAL

elaborar, amb sentit ètic i solidari, idees i solucions innovadores i sostenibles que donin resposta a les necessitats locals i globals detectades, utilitzant metodologies àgils d'ideació i analitzant tant els seus punts forts i febles com l'impacte que puguin generar aquestes idees en l'entorn, per aconseguir la superació de reptes relacionats amb la preservació i cura del medi natural, social, cultural i artístic. Per afrontar els desafiaments actuals resulta imprescindible dotar les persones de les eines necessàries perquè, amb iniciativa i des d'una visió emprenedora, cerquin, promoguin i desenvolupin eficaçment idees i solucions innovadores i sostenibles a problemes i necessitats del seu entorn, que donin resposta a reptes de nivell local que podrien traslladar-se a contextos més amplis, fins i tot globals. Per aconseguir això, és fonamental entrenar la generació d'idees i sotmetre-les a processos de validació a través de l'ús de metodologies àgils, analitzant l'impacte que la materialització d'aquestes idees pogués provocar en els diferents contextos i àmbits vitals i sectorials. Aquest procés de cerca de respostes als desafiaments actuals està inevitablement lligat als valors socials i personals. Per això, és necessari actuar en el procés de disseny d'idees i solucions tenint presents els Objectius de Desenvolupament Sostenible, a partir de principis ètics que consideren la perspectiva de gènere. Això implica conèixer i prendre consciència de les diferents realitats, valorar les oportunitats del nostre món i de la nostra societat amb una actitud proactiva i compromesa amb la seva cura, protecció i preservació. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.4 · seleccionar i reunir els recursos disponibles en el proces de desenvolupament de la idea o solució creativa proposada, i...

TEXTO OFICIAL

seleccionar i reunir els recursos disponibles en el proces de desenvolupament de la idea o solució creativa proposada, incloent-hi els mitjans de producció i les fonts financeres i aplicant-ne estratègies de captació per posar en marxa el projecte que faci real la solució emprenedora. El procés de transformació d'idees en prototips de valor ha d'incloure una fase dirigida a aconseguir i gestionar els recursos humans, materials, immaterials i digitals disponibles, reunint i seleccionant aquells que, de manera ètica, eficient i sostenible, puguin fer realitat una idea o solució emprenedora. Aquesta perspectiva de considerar la mobilització i optimització dels recursos com a part del pla d'acció requereix de plantejaments ètics que ofereixin un model de bones pràctiques que impacti positivament en el context cap al qual va dirigida la idea. L'ètica forma part del procés des de l'inici, amb accions orientades al desenvolupament sostenible, el benestar de tots i la protecció de les idees i solucions, la qual cosa requereix d'un coneixement específic per garantir el respecte a les creacions dels altres i els drets sobre les idees i solucions pròpies. D'altra banda, posar en marxa una idea viable implica assumir el repte amb responsabilitat, posseir coneixements econòmics, financers, legals i tècnics entesos també com a recursos propis adquirits a través de la formació, que els orientin en la cerca de finançament i l'ús d'eines digitals que donin difusió i projecció a les idees i solucions en el seu procés de realització. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.5 · presentar i exposar idees i solucions creatives, utilitzant estratègies comunicatives agils i valorant la importància d'...

TEXTO OFICIAL

presentar i exposar idees i solucions creatives, utilitzant estratègies comunicatives agils i valorant la importància d'una comunicació efectiva i respectuosa, per transmetre missatges convinents adequats al context i als objectius concrets de cada situació i validar les idees i solucions presentades. El món global i complex en què vivim exigeix formació per millorar la competència comunicativa de les persones. És important entendre que les estratègies de comunicació són elements que cobren especial importància perquè una persona emprenedora interactui amb altres de manera efectiva i positiva. Compartir els coneixements i les experiències amb els altres permet idear solucions contrastades i innovadores, motivar, convèncer, prendre decisions i generar oportunitats. En aquest sentit, la utilització d'estratègies de comunicació àgil facilita la tasca d'explicar una idea original transmetent, amb claredat i rapidesa, els seus punts forts i febles. Així mateix, permet que els equips comparteixin les idees creatives generades, les validin o les descartin amb rapidesa i es prenguin decisions sobre les solucions que finalment es triïn per afrontar els reptes proposats. També, és necessari que els alumnes adquireixin les eines adients per presentar i exposar, de manera clara, atractiva i convincent, la idea o solució que es desenvoluparà en el projecte emprenedor, a fi de reunir els recursos necessaris per dur-la a terme o per difondre-la. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.6 · comprendre aspectes bàsics de l'economia i les finances, valorant críticament el problema de l'escassetat de recursos i ...

TEXTO OFICIAL

comprendre aspectes bàsics de l'economia i les finances, valorant críticament el problema de l'escassetat de recursos i la necessitat de triar, com també els principis d'interacció social des del punt de vista econòmic per relacionar aquests aspectes amb la cerca i planificació dels recursos necessaris en el desenvolupament de la idea o solució emprenedora que afronti el repte plantejat de manera eficient, equitativa i sostenible. Actualment, conèixer i comprendre des d'un enfocament econòmic l'entorn i la societat és fonamental. En aquests contextos, sorgeixen necessitats i oportunitats que cal atendre oferint solucions realistes, eficients i sostenibles, que donin resposta als nous reptes que es plantegen. Els alumnes han d'abordar quatre elements fent una reflexió crítica. El primer rau en la importància de saber interpretar indicadors i aprendre a trobar tendències en els mercats i en la pròpia societat, des d'un punt de vista econòmic, per fer front a la presa de decisions econòmiques de les persones, condicionada pel grau d'escassetat percebut, i per cobrir les necessitats individuals i col·lectives. El segon fa referència a la necessitat d'adquirir una educació financera que porti els coneixements necessaris per guiar les decisions personals de manera responsable i que ajudi en l'obtenció de recursos per emprendre. El tercer és relatiu a l'anàlisi de l'entorn econòmic i social des d'un punt de vista tant macroeconòmic com microeconòmic. Aquesta comprensió és el punt de partida per detectar necessitats no cobertes i generar idees innovadores que donin solució als reptes actuals, de manera eficient, equitativa i sostenible. Finalment, el quart element preveu la posada en marxa d'un projecte emprenedor dins el seu entorn econòmic, el qual, en gran mesura, determinarà la viabilitat i dictaminarà si l'entorn i el sector objecte de la iniciativa concreta són favorables. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.7 · construir i analitzar de manera cooperativa, autònoma i àgil prototips innovadors i sostenibles, aplicant estratègies ef...

TEXTO OFICIAL

construir i analitzar de manera cooperativa, autònoma i àgil prototips innovadors i sostenibles, aplicant estratègies eficaces de disseny i execució, avaluant totes les fases del procés de manera crítica i ètica, validant els resultats obtinguts per millorar i perfeccionar els prototips creats i per contribuir a l'aprenentatge i el desenvolupament personal i col·lectiu. L'objecte d'un projecte emprenedor és la solució innovadora convertida en un prototip final, en un bé o servei que s'utilitza en el context al qual va dirigit. Aquest prototip final és el resultat d'un procés constructiu que es duu a terme de manera cooperativa, passant per diferents fases que han de ser avaluades de manera contínua amb una actitud crítica i ètica. Així, en el procés creatiu d'ideació es plantegen hipòtesis de solució que han de transformar-se en aprenentatges validats mitjançant la construcció de prototips com a representació tangible de la solució o de la part de la solució que volem validar. Per dissenyar, gestionar i executar el projecte, un cop seleccionat el prototip, és necessari conèixer i triar les millors i més adequades estratègies de gestió dels recursos, el model organitzatiu o de negoci, el pla d'execució i les tècniques i eines de prototipatge. Cal aprendre a prendre decisions adients, amb progressiva autonomia, per dur a terme el projecte de manera viable i sostenible i validar l'aprenentatge. Per avaluar i testar prototips ja generats és fonamental conèixer metodologies, tècniques i eines de manera que es produeixi un desenvolupament àgil, iteratiu i incremental del prototip final. Això exigeix programar períodes de treball curts en els quals es puguin comprovar els aprenentatges experimentats i validats i oferir solucions òptimes i sostenibles en entorns canviants. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

Economía y Emprendimiento

CE.1 · Analitzar i valorar les fortaleses i febleses, pròpies i dels altres, reflexionant sobre les aptituds i gestionant de ma...

TEXTO OFICIAL

Analitzar i valorar les fortaleses i febleses, pròpies i dels altres, reflexionant sobre les aptituds i gestionant de manera eficaç les emocions i les destreses necessàries per adaptar-se a entorns canviants i dissenyar un projecte personal que generi valor per als altres. L'autoconeixement permet als alumnes indagar en les seves aspiracions, necessitats i desigs, descobrir les seves aptituds, distingir les seves intel·ligències i, així, reflexionar sobre les seves fortaleses i febleses i aprendre a valorar-les com a font de creixement personal. També implica reconèixer i gestionar emocions per adaptar-se a contextos canviants i globalitzats i a situacions incertes que puguin generar un conflicte cognitiu i emocional, amb l'objectiu de posar en marxa i dur a terme un projecte personal amb una proposta de valor única, que garanteixi noves oportunitats en tots els àmbits i situacions de la vida —personals, socials, acadèmiques i professionals—. És important afrontar el projecte amb una actitud emprenedora, resolutiva, innovadora i sostenible que permeti l'adaptació a diferents entorns, com també comprendre la importància de desenvolupar l'hàbit d'actuar amb creativitat, tant individualment com col·lectivament, mitjançant

CE.2 · Utilitzar estratègies de conformació d'equips, innovació àgil i habilitats socials de comunicació, aplicant-les amb auto...

TEXTO OFICIAL

Utilitzar estratègies de conformació d'equips, innovació àgil i habilitats socials de comunicació, aplicant-les amb autonomia i motivació a les dinàmiques de treball en diferents contextos, per constituir equips eficaços i descobrir el valor de cooperar amb altres persones durant el procés d'ideació i desenvolupament de solucions emprenedores. Reconèixer i valorar els trets característics i les qualitats personals pròpies i dels altres resulta indispensable per afrontar amb èxit un projecte. Una correcta identificació de les potencialitats de les persones permet la constitució d'un equip de treball equilibrat, eficaç, cooperatiu, motivat i responsable, que compensi les febleses i potencii les fortaleses dels uns i els altres, adequant-se així a les necessitats del projecte que es pretén abordar. Es requereix la posada en marxa de diferents estratègies per constituir els equips de treball, definir objectius, normes, rols i responsabilitats de manera equitativa, afavorint la diversitat entre els integrants. Així, s'estableixen equips multidimensionals, inclusius, capaços de generar, a través del diàleg, una intel·ligència col·lectiva que els permeti funcionar amb autonomia i contribuir a la innovació àgil. Un correcte desenvolupament i ús de les habilitats socials com l'empatia, l'assertivitat, la negociació, el lideratge i el respecte cap als interessos, eleccions i idees dels altres, com també el coneixement de diferents llengües i ús d'habilitats de comunicació, permet donar resposta a les distintes necessitats comunicatives dels membres de l'equip, facilita una visió compartida un bon clima de treball i la construcció de vincles de cooperació que redundin en el creixement personal i col·lectiu i intensifiquin valors de respecte, equitat i igualtat.

CE.3 · Elaborar, amb sentit ètic i solidari, idees i solucions innovadores i sostenibles que donin resposta a les necessitats l...

TEXTO OFICIAL

Elaborar, amb sentit ètic i solidari, idees i solucions innovadores i sostenibles que donin resposta a les necessitats locals i globals detectades, utilitzant metodologies àgils d'ideació i analitzant tant els seus punts forts i febles com l'impacte que puguin generar aquestes idees en l'entorn, per aconseguir la superació de reptes relacionats amb la preservació i cura del medi natural, social, cultural i artístic. Per afrontar els desafiaments actuals resulta imprescindible dotar les persones de les eines necessàries perquè, amb iniciativa i des d'una visió emprenedora, cerquin, promoguin i desenvolupin eficaçment idees i solucions innovadores i sostenibles a problemes i necessitats del seu entorn, que donin resposta a reptes de nivell local que podrien traslladar-se a contextos més amplis, fins i tot globals. Per aconseguir això, és fonamental entrenar la generació d'idees i sotmetre-les a processos de validació a través de l'ús de metodologies àgils, analitzant l'impacte que la materialització d'aquestes idees pogués provocar en els diferents contextos i àmbits vitals i sectorials. Aquest procés de cerca de respostes als desafiaments actuals està inevitablement lligat als valors socials i personals. Per això, és necessari actuar en el procés de disseny d'idees i solucions tenint presents els Objectius de Desenvolupament Sostenible, a partir de principis ètics que consideren la perspectiva de gènere. Això implica conèixer i prendre consciència de les diferents realitats, valorar les oportunitats del nostre món i de la nostra societat amb una actitud proactiva i compromesa amb la seva cura, protecció i preservació.

CE.4 · Seleccionar i reunir els recursos disponibles en el procés de desenvolupament de la idea o solució creativa proposada, i...

TEXTO OFICIAL

Seleccionar i reunir els recursos disponibles en el procés de desenvolupament de la idea o solució creativa proposada, incloent-hi els mitjans de producció i les fonts financeres i aplicant-ne estratègies de captació per posar en marxa el projecte que faci real la solució emprenedora. El procés de transformació d'idees en prototips de valor ha d'incloure una fase dirigida a aconseguir i gestionar els recursos humans, materials, immaterials i digitals disponibles, reunint i seleccionant aquells que, de manera ètica, eficient i sostenible, puguin fer realitat una idea o solució emprenedora.

CE.5 · Presentar i exposar idees i solucions creatives, utilitzant estratègies comunicatives àgils i valorant la importància d'...

TEXTO OFICIAL

Presentar i exposar idees i solucions creatives, utilitzant estratègies comunicatives àgils i valorant la importància d'una comunicació efectiva i respectuosa, per transmetre missatges convinents adequats al context i als objectius concrets de cada situació i validar les idees i solucions presentades.

CE.6 · Comprendre aspectes bàsics de l'economia i les finances, valorant críticament el problema de l'escassetat de recursos i ...

TEXTO OFICIAL

Comprendre aspectes bàsics de l'economia i les finances, valorant críticament el problema de l'escassetat de recursos i la necessitat de triar, com també els principis d'interacció social des del punt de vista econòmic per relacionar aquests aspectes amb la cerca i planificació dels recursos necessaris en el desenvolupament de la idea o solució emprenedora que afronti el repte plantejat de manera eficient, equitativa i sostenible. Actualment, conèixer i comprendre des d'un enfocament econòmic l'entorn i la societat és fonamental. En aquests contextos, sorgeixen necessitats i oportunitats que cal atendre oferint solucions realistes, eficients i sostenibles, que donin resposta als nous reptes que es plantegen. Els alumnes han d'abordar quatre elements fent una reflexió crítica. El primer rau en la importància de saber interpretar indicadors i aprendre a trobar tendències en els mercats i en la pròpia societat, des d'un punt de vista econòmic, per fer front a la presa de decisions econòmiques de les persones, condicionada pel grau d'escassetat percebut, i per cobrir les necessitats individuals i col·lectives. El segon fa referència a la necessitat d'adquirir una educació financera que porti els coneixements necessaris per guiar les decisions personals de manera responsable i que ajudi en l'obtenció de recursos per emprendre. El tercer és relatiu a l'anàlisi de l'entorn econòmic i social des d'un punt de vista tant macroeconòmic com microeconòmic. Aquesta comprensió és el punt de partida per detectar necessitats no cobertes i generar idees innovadores que donin solució als reptes actuals, de manera eficient, equitativa i sostenible.

CE.7 · Construir i analitzar de manera cooperativa, autònoma i àgil prototips innovadors i sostenibles, aplicant estratègies ef...

TEXTO OFICIAL

Construir i analitzar de manera cooperativa, autònoma i àgil prototips innovadors i sostenibles, aplicant estratègies eficaces de disseny i execució, avaluant totes les fases del procés de manera crítica i ètica, validant els resultats obtinguts per millorar i perfeccionar els prototips creats i per contribuir a l'aprenentatge i el desenvolupament personal i col·lectiu. L'objecte d'un projecte emprenedor és la solució innovadora convertida en un prototip final, en un bé o servei que s'utilitza en el context al qual va dirigit. Aquest prototip final és el resultat d'un procés constructiu que es duu a terme de manera cooperativa, passant per diferents fases que han de ser avaluades de manera contínua amb una actitud crítica i ètica. Així, en el procés creatiu d'ideació es plantegen hipòtesis de solució que han de transformar-se en aprenentatges validats mitjançant la construcció de prototips com a representació tangible de la solució o de la part de la solució que volem validar.

3. Criterios de evaluación

Economia i Emprenedoria

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA1.1	CE.1	Adaptar-se a entorns complexos i crear un projecte personal original i generador de valor, partint de la valoració crítica sobre les pròpies aptituds i les possibilitats creatives, posant l'accent en les fortalezes i febleses i aconseguint progressivament el control conscient de les emocions. - Adaptar-se a entorns canviants i complexos. - Crear un projecte original i generador de valor. - Formular una valoració crítica de les pròpies aptituds i possibilitats creatives. - Visualitzar les fortalezes i febleses personals. - Aconseguir progressivament el control conscient de les emocions durant el procés creatiu.	
CA1.2	CE.1	Utilitzar estratègies d'anàlisi raonada de les fortalezes i febleses personals i de la iniciativa i creativitat pròpia i dels altres. - Utilitzar estratègies d'anàlisi raonada per avaluar les fortalezes i febleses personals. - Utilitzar estratègies d'anàlisi raonada per valorar la iniciativa i creativitat pròpia i dels altres.	
CA1.3	CE.1	Gestionar de manera eficaç les emocions i destreses personals, promovent i desenvolupant actituds creatives. - Gestionar de manera eficaç les emocions i destreses personals. - Promoure i desenvolupar actituds creatives.	
CA2.1	CE.2	Constituir equips de treball basats en principis d'equitat, coeducació i igualtat entre homes i dones, actitud participativa i visualització de metes comunes, utilitzant estratègies que facilitin la identificació i optimització dels recursos humans necessaris que condueixin a la consecució del repte proposat. - Crear equips de treball amb un enfocament d'equitat, basat en els principis de la coeducació i la igualtat efectiva entre gèneres. - Fomentar una actitud participativa entre tots els membres de l'equip. - Visualitzar metes comunes per garantir la cohesió del grup. - Desenvolupar estratègies per identificar i optimitzar els recursos humans necessaris que condueixin a la consecució del repte proposat.	
CA2.2	CE.2	Posar en pràctica habilitats socials, de comunicació oberta, de motivació, de lideratge i de cooperació i innovació àgil, tant de manera presencial com a distància, en diferents contextos de treball en equip. - Desenvolupar habilitats socials en contextos de treball en equip. - Fomentar una comunicació oberta entre els membres de l'equip. - Desenvolupar habilitats de motivació i lideratge per a la cohesió del grup. - Millorar la cooperació i la innovació àgil tant de presencialment com a distància.	
CA2.3	CE.2	Valorar i respectar les aportacions dels altres en les diferents dinàmiques de treball i fases del procés dut a terme, respectant les decisions preses de manera col·lectiva. - Valorar les aportacions dels altres en les dinàmiques de treball. - Respectar les decisions preses de manera col·lectiva. - Reconèixer la importància de les diferents fases del procés en el treball en equip.	
CA3.1	CE.3	Preservar i tenir cura del medi natural, social, cultural i artístic a partir de propostes i actuacions locals i globals que promoguin el desenvolupament sostenible, amb visió creativa, emprenedora i compromesa. - Preservar el medi natural i cultural mitjançant propostes sostenibles. - Tenir cura del medi social i artístic a través d'actuacions locals i globals. - Promoure el desenvolupament sostenible amb una visió creativa. - Adoptar una actitud emprenedora i compromesa envers la preservació i cura del medi natural, social, cultural i artístic.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA3.2	CE.3	Superar els reptes proposats a partir d'idees i solucions innovadores i sostenibles, avaluant-ne els avantatges i inconvenients, com també l'impacte que poguessin generar a nivell personal i en el context al qual s'adrecen. - Afrontar els reptes proposats amb idees innovadores i sostenibles. - Avaluar els avantatges i inconvenients de les solucions proposades. - Estimar l'impacte potencial de les solucions a nivell personal. - Visualitzar l'impacte de les solucions en el context al qual s'adrecen.	
CA3.3	CE.3	Aplicar metodologies àgils seguint els criteris i pautes establerts en el procés de construcció d'idees creatives i sostenibles que facilitin la superació dels reptes plantejats i l'obtenció de solucions a les necessitats detectades amb sentit ètic i solidari. - Aplicar metodologies àgils en la construcció d'idees creatives i sostenibles. - Afrontar la superació dels reptes plantejats amb solucions adequades. - Promoure el sentit ètic i solidari en les solucions obtingudes.	
CA4.1	CE.4	Posar en marxa un projecte viable que faci real una solució emprenedora, seleccionant i reunint els recursos materials, immaterials i digitals disponibles en el procés d'ideació creativa. - Dissenyar un projecte viable que implementi una solució emprenedora. - Seleccionar els recursos materials, immaterials i digitals més rellevants per al procés d'ideació creativa. - Reunir els recursos disponibles que facilitin el procés d'ideació creativa.	
CA4.2	CE.4	Utilitzar amb autonomia estratègies de captació i gestió de recursos coneixent-ne les característiques i aplicant-les al procés de conversió d'idees i solucions en accions. - Utilitzar estratègies de captació de recursos amb autonomia. - Gestionar recursos coneixent-ne les característiques. - Aplicar les estratègies al procés de conversió d'idees i solucions en accions.	
CA4.3	CE.4	Reunir, analitzar i seleccionar amb criteris propis els recursos disponibles, planificant-ne amb coherència l'organització, distribució, ús i optimització. - Reunir amb criteris propis els recursos disponibles. - Planificar l'organització, distribució, ús i optimització dels recursos d'un projecte.	
CA5.1	CE.5	Validar les idees i solucions presentades mitjançant missatges convincents i adequats al context i objectius concrets, utilitzant estratègies comunicatives àgils adients per a cada situació comunicativa. - Validar les idees i solucions presentades segons els objectius i el context. - Compondre missatges convincents i adequats per transmetre les idees i solucions. - Adaptar les estratègies comunicatives segons les característiques de cada situació. - Seleccionar tècniques de comunicació àgils per afavorir la comprensió i l'impacte del missatge.	
CA5.2	CE.5	Presentar i exposar, amb claredat i coherència, les idees i solucions creatives, valorant la importància de mantenir una comunicació eficaç i respectuosa al llarg de tot el procés. - Defensar les idees i solucions creatives amb claredat i coherència en la informació. - Valorar la importància de mantenir una comunicació eficaç. - Demostrar una comunicació respectuosa al llarg del procés.	
CA6.1	CE.6	Desenvolupar una idea o solució emprenedora a partir dels coneixements, destreses i actituds adquirits des de l'àmbit de l'economia i les finances, relacionant-los entre ells i amb els recursos necessaris i disponibles per desenvolupar-la. - Desenvolupar una idea o solució emprenedora basada en coneixements d'economia i finances. - Aplicar les destreses adquirides per facilitar el desenvolupament de la solució. - Combinar la relació entre els coneixements, recursos necessaris i recursos disponibles.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA6.2	CE.6	Conèixer àmpliament i comprendre amb precisió els coneixements, destreses i actituds necessaris de l'àmbit econòmic i financer aplicant-los amb coherència a situacions, activitats o projectes concrets. - Explicar amb precisió els coneixements, destreses i actituds necessaris de l'àmbit econòmic i financer. - Transferir amb coherència aquests coneixements, destreses i actituds a situacions, activitats o projectes concrets.	
CA6.3	CE.6	Afrontar els reptes de manera eficaç, equitativa i sostenible, en diferents contextos i situacions, reals o simulades, transferint els sabers econòmics i financers necessaris. - Identificar els reptes en contextos diversos, en situacions simulades o reals. - Posar en pràctica estratègies per afrontar reptes econòmics de manera eficaç, equitativa i sostenible.	
CA6.4	CE.6	Valorar críticament el problema econòmic de l'escassetat de recursos i la necessitat de triar, com també els principis d'interacció social des del punt de vista econòmic, aprofitant aquest coneixement en l'afrontament eficaç de reptes. - Valorar críticament el problema de l'escassetat de recursos i la necessitat de fer eleccions econòmiques. - Aplicar els principis d'interacció social des d'una perspectiva econòmica per afrontar reptes de manera eficaç.	
CA7.1	CE.7	Valorar la contribució del prototip final, tant a l'aprenentatge com al desenvolupament personal i col·lectiu, avaluant de manera crítica i ètica totes les fases del procés dut a terme, com també l'adequació de les estratègies emprades per construir-lo. - Valorar la contribució del procés de realització del prototip final a l'aprenentatge i al desenvolupament personal i col·lectiu. - Secundar de manera crítica i ètica totes les fases del procés. - Valorar l'adequació de les estratègies emprades en la construcció del prototip.	
CA7.2	CE.7	Analitzar, de manera crítica, el procés de disseny i execució dut a terme en la realització dels prototips, establint comparacions entre l'efectivitat, la viabilitat i l'adequació assolida en els processos i els resultats obtinguts. - Examinar de manera crítica el procés de disseny i execució dels prototips creats. - Comparar l'efectivitat, la viabilitat i l'adequació entre els processos i els resultats obtinguts.	
CA7.3	CE.7	Utilitzar estratègies eficaces de disseny i execució seleccionant aquelles que facilitin la construcció del prototip final de manera àgil, cooperativa i autònoma. - Dissenyar estratègies eficaces en el disseny i execució del prototip final. - Seleccionar estratègies que facilitin una construcció àgil, cooperativa i autònoma.	

Economía y Emprendimiento

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Adaptar-se a entorns complexos i crear un projecte personal original i generador de valor, partint de la valoració crítica sobre les pròpies aptituds i les possibilitats creatives, posant l'accent en les fortalezes i febleses i aconseguint progressivament el control conscient de les emocions. Adaptar-se a entorns canviants i complexos. Crear un projecte original i generador de valor. Formular una valoració crítica de les pròpies aptituds i possibilitats creatives. Visualitzar les fortalezes i febleses personals. Aconseguir progressivament el control conscient de les emocions durant el procés creatiu.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.2	CE.1	Utilitzar estratègies d'anàlisi raonada de les fortaleses i febleses personals i de la iniciativa i creativitat pròpia i dels altres. Utilitzar estratègies d'anàlisi raonada per avaluar les fortaleses i febleses personals. Utilitzar estratègies d'anàlisi raonada per valorar la iniciativa i creativitat pròpia i dels altres.	
1.3	CE.1	Gestionar de manera eficaç les emocions i destreses personals, promovent i desenvolupant actituds creatives. Gestionar de manera eficaç les emocions i destreses personals. Promoure i desenvolupar actituds creatives.	
2.1	CE.2	Constituir equips de treball basats en principis d'equitat, coeducació i igualtat entre homes i dones, actitud participativa i visualització de metes comunes, utilitzant estratègies que facilitin la identificació i optimització dels recursos humans necessaris que condueixin a la consecució del repte proposat. Crear equips de treball amb un enfocament d'equitat, basat en els principis de la coeducació i la igualtat efectiva entre gèneres. Fomentar una actitud participativa entre tots els membres de l'equip. Visualitzar metes comunes per garantir la cohesió del grup. Desenvolupar estratègies per identificar i optimitzar els recursos humans necessaris que condueixin a la consecució del repte proposat.	
2.2	CE.2	Posar en pràctica habilitats socials, de comunicació oberta, de motivació, de lideratge i de cooperació i innovació àgil, tant de manera presencial com a distància, en diferents contextos de treball en equip. Desenvolupar habilitats socials en contextos de treball en equip. Fomentar una comunicació oberta entre els membres de l'equip. Desenvolupar habilitats de motivació i lideratge per a la cohesió del grup. Millorar la cooperació i la innovació àgil tant de presencialment com a distància.	
2.3	CE.2	Valorar i respectar les aportacions dels altres en les diferents dinàmiques de treball i fases del procés dut a terme, respectant les decisions preses de manera col·lectiva. Valorar les aportacions dels altres en les dinàmiques de treball. Respectar les decisions preses de manera col·lectiva. Reconèixer la importància de les diferents fases del procés en el treball en equip.	
3.1	CE.3	Preservar i tenir cura del medi natural, social, cultural i artístic a partir de propostes i actuacions locals i globals que promoguin el desenvolupament sostenible, amb visió creativa, emprenedora i compromesa. Preservar el medi natural i cultural mitjançant propostes sostenibles. Tenir cura del medi social i artístic a través d'actuacions locals i globals. Promoure el desenvolupament sostenible amb una visió creativa. Adoptar una actitud emprenedora i compromesa envers la preservació i cura del medi natural, social, cultural i artístic.	
3.2	CE.3	Superar els reptes proposats a partir d'idees i solucions innovadores i sostenibles, avaluantne els avantatges i inconvenients, com també l'impacte que poguessin generar a nivell personal i en el context al qual s'adrecen. Afrontar els reptes proposats amb idees innovadores i sostenibles. Avaluar els avantatges i inconvenients de les solucions proposades. Estimar l'impacte potencial de les solucions a nivell personal. Visualitzar l'impacte de les solucions en el context al qual s'adrecen.	
3.3	CE.3	Aplicar metodologies àgils seguint els criteris i pautes establerts en el procés de construcció d'idees creatives i sostenibles que facilitin la superació dels reptes plantejats i l'obtenció de solucions a les necessitats detectades amb sentit ètic i solidari. Aplicar metodologies àgils en la construcció d'idees creatives i sostenibles. Afrontar la superació dels reptes plantejats amb solucions adequades. Promoure el sentit ètic i solidari en les solucions obtingudes.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
4.1	CE.4	Posar en marxa un projecte viable que faci real una solució emprenedora, seleccionant i reunint els recursos materials, immaterials i digitals disponibles en el procés d'ideació creativa. Dissenyar un projecte viable que implementi una solució emprenedora. Seleccionar els recursos materials, immaterials i digitals més rellevants per al procés d'ideació creativa. Reunir els recursos disponibles que facilitin el procés d'ideació creativa.	
4.2	CE.4	Utilitzar amb autonomia estratègies de captació i gestió de recursos coneixent-ne les característiques i aplicant-les al procés de conversió d'idees i solucions en accions. Utilitzar estratègies de captació de recursos amb autonomia. Gestionar recursos coneixent-ne les característiques. Aplicar les estratègies al procés de conversió d'idees i solucions en accions.	
4.3	CE.4	Reunir, analitzar i seleccionar amb criteris propis els recursos disponibles, planificant-ne amb coherència l'organització, distribució, ús i optimització. Reunir amb criteris propis els recursos disponibles. Planificar l'organització, distribució, ús i optimització dels recursos d'un projecte.	
5.1	CE.5	Validar les idees i solucions presentades mitjançant missatges convincents i adequats al context i objectius concrets, utilitzant estratègies comunicatives àgils adients per a cada situació comunicativa. Validar les idees i solucions presentades segons els objectius i el context. Compondre missatges convincents i adequats per transmetre les idees i solucions. Adaptar les estratègies comunicatives segons les característiques de cada situació. Seleccionar tècniques de comunicació àgils per afavorir la comprensió i l'impacte del missatge.	
5.2	CE.5	Presentar i exposar, amb claredat i coherència, les idees i solucions creatives, valorant la importància de mantenir una comunicació eficaç i respectuosa al llarg de tot el procés. Defensar les idees i solucions creatives amb claredat i coherència en la informació. Valorar la importància de mantenir una comunicació eficaç. Demostrar una comunicació respectuosa al llarg del procés.	
6.1	CE.6	Desenvolupar una idea o solució emprenedora a partir dels coneixements, destreses i actituds adquirits des de l'àmbit de l'economia i les finances, relacionant-los entre ells i amb els recursos necessaris i disponibles per desenvolupar-la. Desenvolupar una idea o solució emprenedora basada en coneixements d'economia i finances. Aplicar les destreses adquirides per facilitar el desenvolupament de la solució. Combinar la relació entre els coneixements, recursos necessaris i recursos disponibles.	
6.2	CE.6	Conèixer àmpliament i comprendre amb precisió els coneixements, destreses i actituds necessaris de l'àmbit econòmic i financer aplicant-los amb coherència a situacions, activitats o projectes concrets.	
6.3	CE.6	Afrontar els reptes de manera eficaç, equitativa i sostenible, en diferents contextos i situacions, reals o simulades, transferint els sabers econòmics i financers necessaris. Identificar els reptes en contextos diversos, en situacions simulades o reals. Posar en pràctica estratègies per afrontar reptes econòmics de manera eficaç, equitativa i sostenible.	
6.4	CE.6	Valorar críticament el problema econòmic de l'escassetat de recursos i la necessitat de triar, com també els principis d'interacció social des del punt de vista econòmic, aprofitant aquest coneixement en l'afrontament eficaç de reptes. Valorar críticament el problema de l'escassetat de recursos i la necessitat de fer eleccions econòmiques. Aplicar els principis d'interacció social des d'una perspectiva econòmica per afrontar reptes de manera eficaç.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
7.1	CE.7	Valorar la contribució del prototip final, tant a l'aprenentatge com al desenvolupament personal i col·lectiu, avaluant de manera crítica i ètica totes les fases del procés dut a terme, com també l'adequació de les estratègies emprades per construir-lo. Valorar la contribució del procés de realització del prototip final a l'aprenentatge i al desenvolupament personal i col·lectiu. Secundar de manera crítica i ètica totes les fases del procés. Valorar l'adequació de les estratègies emprades en la construcció del prototip.	
7.2	CE.7	Analitzar, de manera crítica, el procés de disseny i execució dut a terme en la realització dels prototips, establint comparacions entre l'efectivitat, la viabilitat i l'adequació assolida en els processos i els resultats obtinguts. Examinar de manera crítica el procés de disseny i execució dels prototips creats. Comparar l'efectivitat, la viabilitat i l'adequació entre els processos i els resultats obtinguts.	
7.3	CE.7	Utilitzar estratègies eficaces de disseny i execució seleccionant aquelles que facilitin la construcció del prototip final de manera àgil, cooperativa i autònoma. Dissenyar estratègies eficaces en el disseny i execució del prototip final. Seleccionar estratègies que facilitin una construcció àgil, cooperativa i autònoma.	

4. Saberes bàsics

Economia i Emprenedoria

Saberes bàsics del decret

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	El Perfil de la persona emprendedora. Autoconfiança, autoconeixement, empatia, perseverança, iniciativa i resiliència. Tècniques de diagnòstic de febleses i forteses	
2	La persona emprendedora. Perfil, característiques, capacitat per assumir riscos i visió de futur	
3	El foment de l'autoconfiança. Creença en les pròpies capacitats i possibilitats d'èxit	
4	L'autoavaluació, l'autoconeixement i l'autoconsciència. Identificació de les principals tècniques	
5	L'empatia. Desenvolupament i comunicació efectiva per al treball en equip i el lideratge	
6	La perseverança. Manteniment de la motivació i el compromís per assolir objectius	
7	La iniciativa per enfrontar nous reptes. Proactivitat en la recerca de noves oportunitats	
8	Estratègies de resiliència emocional. Tècniques per superar situacions adverses i mantenir una actitud positiva	
9	Emprenedoria estratègica. Descobrir les teves forteses i superar les febleses amb l'anàlisi DAFO. Creativitat, idees i solucions. Pensament de disseny o Design thinking i altres metodologies de la innovació àgil	
10	Els processos creatius i la generació d'idees. Tècniques de pluja d'idees i altres mètodes que faciliten la generació d'idees innovadores	
11	Resolució creativa de problemes. Abordament de problemes amb enfocaments no convencionals i generació de solucions originals i eficients	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
12	Dissenyant el futur: Design Thinking i metodologies d'innovació àgil. Comunicació, motivació, negociació i lideratge. Habilitats socials	
13	Tècniques de comunicació efectiva. Comunicació verbal, no verbal i escrita. Adaptació al públic, escolta activa, assertivitat i retroalimentació constructiva	
14	Teories de la motivació. La teoria de Maslow i la de l'autodeterminació	
15	Estratègies de negociació. Simplificació de les tècniques i principals models de negociació	
16	Relacions que impulsen: habilitats socials clau per a l'emprenedor d'èxit. Gestió d'emocions. Estratègies de gestió de la incertesa i presa de decisions en contextos canviants. L'error i la validació com a oportunitats per aprendre	
17	La intel·ligència emocional per gestionar millor les interaccions. El reconeixement, la regulació de les pròpies emocions i la comprensió de les emocions dels altres	
18	Gestió del risc i la incertesa. Estratègies per identificar, avaluar i gestionar els riscos en entorns incerts i canviants	
19	Teories de la presa de decisions. La presa de decisions basada en dades i la teoria de jocs	
20	Del fracàs a l'èxit. Gestió d'emocions i aprendre de l'error en l'emprenedoria	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	La perspectiva econòmica de l'entorn. El problema econòmic: l'escassetat de recursos i la necessitat d'elegir. L'elecció en economia: costos, anàlisi marginal, incentius. El comportament de les persones en les decisions. Comerç, benestar i desigualtats	
2	Teoria de l'escassetat i l'elecció. Recursos limitats, eficiència i cost d'oportunitat en el context de les Illes Balears	
3	Els ingressos i els costos. Costos fixos i variables. Costos explícits i implícits	
4	L'anàlisi marginal. L'ingrés marginal, el cost marginal i la maximització de beneficis	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
5	Incentius i comportament econòmic. Incentius positius i negatius	
6	Comportament de les persones en la presa de decisions. Racionalitat limitada i biaixos cognitius	
7	Impacte del comerç sobre el benestar i les desigualtats: polítiques comercials, avantatge absolut i relatiu, benestar i desigualtats a les Illes Balears. L'entorn econòmic-empresarial. Els agents econòmics i el flux circular de la renda. El funcionament dels mercats. El mercat i les oportunitats de negoci: anàlisi de l'entorn general o macroentorn; anàlisi de l'entorn específic o microentorn. El sistema financer. L'empresa i la seva responsabilitat social. La decisió empresarial i la innovació com a font de transformació social	
8	Els agents econòmics. Tipus i interacció en el flux circular de la renda	
9	El funcionament dels mercats. Mercat de béns i serveis i mercat de factors de producció. Demanda, oferta i equilibri. La regulació de preus	
10	El sistema financer. Els actius financers. Els mediadors i els intermediaris financers. Les principals institucions financeres i els mercats financers	
11	La responsabilitat social de l'empresa. Concepte de Responsabilitat Social Corporativa i compromís amb la innovació, sostenibilitat i el benestar social. L'entorn social, cultural i ambiental des d'una perspectiva econòmica. L'economia col·laborativa. La petjada ecològica i l'economia circular. L'economia social i solidària. Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i el desenvolupament local. Sectors productius i gèneres de l'entorn cultural i artístic. Agents que donen suport a la creació de projectes culturals emprenedors	
12	L'economia col·laborativa i disseny de projectes que maximitzin l'ús compartit de recursos. Impactes positius sobre la sostenibilitat i la reducció de costos	
13	L'extinció del model lineal produir-consumir-descartar i l'arribada de l'economia circular. La petjada ecològica i els principis de l'economia circular	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
14	L'economia social i solidària: principals entitats sense ànim de lucre i creació d'una cooperativa. Principals cooperatives a les Illes Balears	
15	Els objectius de desenvolupament sostenible (ODS): els 17 ODS i les 5 P, capacitat per avaluar i integrar els ODS en projectes de desenvolupament a les Balears	
16	Els sectors productius dins el camp cultural i artístic. Gèneres, moviments i identificació d'oportunitats de negoci	
17	Els agents que ofereixen suport per a la creació i desenvolupament de projectes culturals. Les institucions públiques, les fundacions, les organitzacions no governamentals i les incubadores de projectes. Estratègies d'exploració de l'entorn. Cerca i gestió de la informació. Mètodes d'anàlisi de la competència	
18	Exploració de l'entorn i identificació d'oportunitats. El context socioeconòmic i les tendències del mercat balear per identificar noves oportunitats	
19	Cerca d'informació i fonts fiables. Recerca, selecció i avaluació d'informació rellevant, incloent fonts primàries i secundàries	
20	Anàlisi de l'entorn general i específic. El perfil estratègic de l'entorn i el diamant de Porter	
21	Anàlisi intern de l'empresa. La identitat de l'empresa, el perfil estratègic, la cadena de valor i l'anàlisi dels recursos i capacitats	
22	Anàlisi DAFO. Debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Característiques de la visió emprenedora. Definició i trets clau d'una mentalitat emprenedora. Iniciativa, creativitat i capacitat d'assumir riscos	
2	Detecció i aprofitament d'oportunitats. Identificació d'oportunitats de negoci, necessitats del mercat i transformació en projectes viables	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
3	Innovació i adaptació al canvi. El paper de la innovació com a motor del creixement empresarial i la importància d'adaptar-se a un entorn econòmic canviant	
4	Resiliència i perseverança en el camí empresarial. Estratègies per superar obstacles, aprendre dels fracassos i mantenir-se enfocat en l'objectiu a llarg termini	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Missió, visió i valors de l'empresa o entitat. L'organització i gestió de les entitats empresadores. Funcions de l'empresa	
2	Els conceptes de missió, visió i valors. La importància en la definició de la identitat i el propòsit de l'empresa	
3	L'organització empresarial: estructures i models. Principals estructures organitzatives i els seus avantatges i desavantatges	
4	Gestió estratègica en les entitats empresadores. Processos de presa de decisions, planificació estratègica i gestió de recursos	
5	Funcions clau i com aquestes es coordinen per assolir els objectius estratègics	
6	La influència del lideratge i la cultura organitzativa en l'èxit de les empreses empresadores. La gestió del talent i la creació d'un entorn d'innovació. Els equips en les empreses i organitzacions. Estratègies àgils de treball en equip. Formació i funcionament d'equips de treball	
7	Tipologies d'equips en empreses i organitzacions. Tipus d'equips de treball i la seva funció dins de l'estructura organitzativa	
8	Creació i desenvolupament d'equips de treball. Procés de formació, assignació de rols i responsabilitats, i fases de desenvolupament d'un equip	
9	Estratègies àgils per al treball en equip. Introducció a les metodologies àgils Scrum i Kanban	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
10	Comunicació i coordinació dins els equips. Comunicació efectiva, eines digitals per a la col·laboració i tècniques de coordinació per a equips distribuïts o remots	
11	Lideratge i dinàmiques en equips de treball. El paper del líder en un equip, gestió de conflictes, foment de la motivació i les dinàmiques de treball	
12	Avaluació del rendiment d'equips. Mètodes per mesurar l'eficàcia dels equips, incloent l'anàlisi de resultats, retroacció continua i tècniques per a la millora contínua del rendiment col·lectiu. Les finances personals i del projecte empenedor: control i gestió dels diners. Fonts i control d'ingressos i despeses. Recursos financers a curt i llarg termini i la seva relació amb el benestar financer. L'endeutament. Fonts de finançament i captació de recursos financers. La gestió del risc financer i les assegurances	
13	Control i gestió de les finances personals i del projecte empenedor. Elaboració de pressuposts, planificació financera i seguiment de fluxos de caixa	
14	Fonts i control d'ingressos i despeses. Identificació i gestió de les fonts d'ingressos i despeses	
15	Recursos financers a curt i llarg termini: característiques i diferències, planificació de la seva utilització, selecció dels recursos financers i la seva relació amb la sostenibilitat i el benestar financer del projecte	
16	L'endeutament: riscos i gestió, tipologies d'endeutament i gestió responsable per evitar problemes de solvència	
17	Fonts de finançament i captació de recursos financers. Opcions de finançament per a empenedors. Els préstecs	
18	Gestió del risc financer i assegurances. Estratègies per gestionar els riscos financers en un projecte empenedor. Importància de les assegurances i altres eines per protegir el projecte	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
---	---------------	-----------------------------------

1	El repte o desafiament com a objectiu	
2	Identificació i definició del repte emprenedor. Detecció d'un problema o oportunitat que l'empresa vol resoldre o aprofitar	
3	Anàlisi del context balear i de les necessitats del mercat. Les tendències del mercat i les necessitats dels consumidors per definir un repte rellevant	
4	Transformació del desafiament en objectius clars i mesurables. Convertir el desafiament en metes concretes amb indicadors clau de rendiment. Planificació, gestió i execució d'un projecte emprenedor. Del repte al prototip	
5	Fases de planificació d'un projecte emprenedor. Inici, planificació, execució, seguiment i tancament	
6	Coordinació d'equips i recursos per a l'execució del projecte. Assignació de responsabilitats i garantia d'ús eficient dels recursos	
7	Adaptació del pla durant l'execució per a una gestió flexible. Ajustar el pla segons canvis en l'entorn o el desenvolupament del projecte. Desenvolupament àgil de producte	
8	Divisió del projecte en cicles curts i iteratius per a la creació de productes	
9	Retroacció continua en el procés de desenvolupament. Obtenir comentaris constants dels usuaris per millorar el producte	
10	L'adaptació ràpida als canvis del mercat i dels usuaris. Modificació del producte en funció de les necessitats canviants del mercat. Tècniques i eines de prototipatge ràpid	
11	Definició de prototipatge ràpid i la seva importància. Creació de versions preliminars del producte per experimentar i validar idees	
12	Ús d'eines senzilles per crear prototips, com programes bàsics de disseny digital per dibuixar idees o materials quotidians per construir models físics	
13	Tècniques per fer iteracions ràpides del prototip. Implementació de canvis immediats en resposta a proves	

14	El prototip com a eina d'experimentació i validació. Utilització del prototip per provar funcionalitats i recollir dades reals. Presentació i introducció del prototip en l'entorn. Estratègies de difusió	
15	Estratègies per presentar el prototip a usuaris i inversors. Creació de presentacions clares i convincents	
16	Importància del context. Adaptació de la presentació i adequació de la narrativa al públic corresponent	
17	Demostració pràctica i argumentació dels beneficis del prototip. Mostra de com el prototip resol problemes reals	
18	Canals per introduir el prototip al mercat o entorn real. Plataformes digitals, esdeveniments o llançaments pilot per introduir el producte. Validació i testatge de prototips. Valoració del procés de treball. Innovació àgil	
19	Mètodes de validació de prototips amb usuaris reals. Proves amb usuaris per avaluar la funcionalitat i usabilitat del producte	
20	Avaluació i millora del prototip basat en la resposta. Retroacció per fer ajustos i millores en les properes iteracions	
21	Innovació contínua. Millora àgil durant tot el procés implementant canvis iteratius i ràpids per garantir la innovació constant	
22	Estratègies de difusió del prototip per a una major visibilitat. Estratègies per promoure el prototip. L'usuari com a destinatari final del prototip. La presa de decisions dels usuaris. L'usuari com a consumidor. Drets i obligacions dels consumidors	
23	Necessitats i motivacions dels usuaris. Preferències i comportaments dels usuaris per dissenyar el prototip	
24	La presa de decisions dels consumidors. Els factors d'influència: el preu, la qualitat i la confiança	
25	L'usuari com a punt central del disseny del prototip. Disseny del producte centrant-se en l'experiència de l'usuari	

26	Drets i obligacions dels consumidors davant de nous productes. Normatives de protecció dels consumidors i garanties. Drets sobre el prototip: la propietat intel·lectual i industrial	
27	Protecció de les idees i invencions: conceptes bàsics de propietat intel·lectual. Drets d'autor, patents i marques per protegir les idees	
28	Drets d'autor i patents. Procediments per protegir legalment un prototip o invenció mitjançant patents	
29	La importància de les marques i dissenys industrials en el projecte emprenedor. Protecció de la identitat visual i els elements diferenciadors del producte	
30	Estratègies legals per evitar la còpia o explotació no autoritzada del prototip. Mesures preventives i accions legals en cas d'infracció dels drets	

Economía y Emprendimiento

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	El Perfil de la persona emprendedora. Autoconfianza, autoconeixement, empatia, perseverança, iniciativa i resiliència. Tècniques de diagnòstic de febleses i fortaleces	
2	La persona emprendedora. Perfil, característiques, capacitat per assumir riscos i visió de futur	
3	El foment de l'autoconfiança. Creença en les pròpies capacitats i possibilitats d'èxit	
4	L'autoavaluació, l'autoconeixement i l'autoconsciència. Identificació de les principals tècniques	
5	L'empatia. Desenvolupament i comunicació efectiva per al treball en equip i el lideratge	
6	La perseverança. Manteniment de la motivació i el compromís per assolir objectius	
7	La iniciativa per enfrontar nous reptes. Proactivitat en la recerca de noves oportunitats	
8	Estratègies de resiliència emocional. Tècniques per superar situacions adverses i mantenir una actitud positiva	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
9	Emprenedoria estratègica. Descobrir les teves fortaleeses i superar les febleses amb l'anàlisi	
10	Creativitat, idees i solucions. Pensament de disseny o Design thinking i altres metodologies de la innovació àgil	
11	Els processos creatius i la generació d'idees. Tècniques de pluja d'idees i altres mètodes que faciliten la generació d'idees innovadores	
12	Resolució creativa de problemes. Abordament de problemes amb enfocaments no convencionals i generació de solucions originals i eficients	
13	Dissenyant el futur: Design Thinking i metodologies d'innovació àgil	
14	Comunicació, motivació, negociació i lideratge. Habilitats socials	
15	Tècniques de comunicació efectiva. Comunicació verbal, no verbal i escrita. Adaptació al públic, escolta activa, assertivitat i retroalimentació constructiva	
16	Teories de la motivació. La teoria de Maslow i la de l'autodeterminació	
17	Estratègies de negociació. Simplificació de les tècniques i principals models de negociació	
18	Relacions que impulsen: habilitats socials clau per a l'emprenedor d'èxit	
19	Gestió d'emocions. Estratègies de gestió de la incertesa i presa de decisions en contextos canviants	
20	L'error i la validació com a oportunitats per aprendre	
21	La intel·ligència emocional per gestionar millor les interaccions. El reconeixement, la regulació de les pròpies emocions i la comprensió de les emocions dels altres	
22	Gestió del risc i la incertesa. Estratègies per identificar, avaluar i gestionar els riscos en entorns incerts i canviants	
23	Teories de la presa de decisions. La presa de decisions basada en dades i la teoria de jocs	
24	Del fracàs a l'èxit. Gestió d'emocions i aprendre de l'error en l'emprenedoria	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	La perspectiva econòmica de l'entorn. El problema econòmic: l'escassetat de recursos i la necessitat d'elegir. L'elecció en economia: costos, anàlisi marginal, incentius. El comportament de les persones en les decisions. Comerç, benestar i desigualtats	
2	Teoria de l'escassetat i l'elecció. Recursos limitats, eficiència i cost d'oportunitat en el context de les Illes Balears	
3	Els ingressos i els costos. Costos fixos i variables. Costos explícits i implícits	
4	L'anàlisi marginal. L'ingrés marginal, el cost marginal i la maximització de beneficis	
5	Incentius i comportament econòmic. Incentius positius i negatius	
6	Comportament de les persones en la presa de decisions. Racionalitat limitada i biaixos cognitius	
7	Impacte del comerç sobre el benestar i les desigualtats: polítiques comercials, avantatge absolut i relatiu, benestar i desigualtats a les Illes Balears	
8	L'entorn econòmic-empresarial. Els agents econòmics i el flux circular de la renda. El funcionament dels mercats. El mercat i les oportunitats de negoci: anàlisi de l'entorn general o macroentorn; anàlisi de l'entorn específic o microentorn. El sistema financer. L'empresa i la seva responsabilitat social. La decisió empresarial i la innovació com a font de transformació social	
9	Els agents econòmics. Tipus i interacció en el flux circular de la renda	
10	El funcionament dels mercats. Mercat de béns i serveis i mercat de factors de producció	
11	Demanda, oferta i equilibri. La regulació de preus	
12	El sistema financer. Els actius financers. Els mediadors i els intermediaris financers. Les principals institucions financeres i els mercats financers	
13	La responsabilitat social de l'empresa. Concepte de Responsabilitat Social Corporativa i compromís amb la innovació, sostenibilitat i el benestar social	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
14	L'entorn social, cultural i ambiental des d'una perspectiva econòmica. L'economia col·laborativa. La petjada ecològica i l'economia circular. L'economia social i solidària. Els Objectius de	
15	Desenvolupament Sostenible (ODS) i el desenvolupament local. Sectors productius i gèneres de l'entorn cultural i artístic. Agents que donen suport a la creació de projectes culturals emprenedors	
16	L'economia col·laborativa i disseny de projectes que maximitzin l'ús compartit de recursos	
17	Impactes positius sobre la sostenibilitat i la reducció de costos	
18	L'extinció del model lineal produir-consumir-descartar i l'arribada de l'economia circular. La petjada ecològica i els principis de l'economia circular	
19	L'economia social i solidària: principals entitats sense ànim de lucre i creació d'una cooperativa. Principals cooperatives a les Illes Balears	
20	Els objectius de desenvolupament sostenible (ODS): els 17 ODS i les 5 P, capacitat per avaluar i integrar els ODS en projectes de desenvolupament a les Balears	
21	Els sectors productius dins el camp cultural i artístic. Gèneres, moviments i identificació d'oportunitats de negoci	
22	Els agents que ofereixen suport per a la creació i desenvolupament de projectes culturals	
23	Les institucions públiques, les fundacions, les organitzacions no governamentals i les incubadores de projectes	
24	Estratègies d'exploració de l'entorn. Cerca i gestió de la informació. Mètodes d'anàlisi de la competència	
25	Exploració de l'entorn i identificació d'oportunitats. El context socioeconòmic i les tendències del mercat balear per identificar noves oportunitats	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
26	Cerca d'informació i fonts fiables. Recerca, selecció i avaluació d'informació rellevant, incloent fonts primàries i secundàries	
27	Anàlisi de l'entorn general i específic. El perfil estratègic de l'entorn i el diamant de Porter	
28	Anàlisi intern de l'empresa. La identitat de l'empresa, el perfil estratègic, la cadena de valor i l'anàlisi dels recursos i capacitats	
29	Anàlisi DAFO. Debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Característiques de la visió emprenedora. Definició i trets clau d'una mentalitat emprenedora. Iniciativa, creativitat i capacitat d'assumir riscos	
2	Detecció i aprofitament d'oportunitats. Identificació d'oportunitats de negoci, necessitats del mercat i transformació en projectes viables	
3	Innovació i adaptació al canvi. El paper de la innovació com a motor del creixement emprenedor i la importància d'adaptar-se a un entorn econòmic canviant	
4	Resiliència i perseverança en el camí emprenedor. Estratègies per superar obstacles, aprendre dels fracassos i mantenir-se enfocat en l'objectiu a llarg termini	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Missió, visió i valors de l'empresa o entitat. L'organització i gestió de les entitats emprenedores	
2	Funcions de l'empresa	
3	Els conceptes de missió, visió i valors. La importància en la definició de la identitat i el propòsit de l'empresa	
4	L'organització empresarial: estructures i models. Principals estructures organitzatives i els seus avantatges i desavantatges	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
5	Gestió estratègica en les entitats emprenedores. Processos de presa de decisions, planificació estratègica i gestió de recursos	
6	Funcions clau i com aquestes es coordinen per assolir els objectius estratègics	
7	La influència del lideratge i la cultura organitzativa en l'èxit de les empreses emprenedores	
8	La gestió del talent i la creació d'un entorn d'innovació	
9	Els equips en les empreses i organitzacions. Estratègies àgils de treball en equip. Formació i funcionament d'equips de treball	
10	Tipologies d'equips en empreses i organitzacions. Tipus d'equips de treball i la seva funció dins de l'estructura organitzativa	
11	Creació i desenvolupament d'equips de treball. Procés de formació, assignació de rols i responsabilitats, i fases de desenvolupament d'un equip	
12	Estratègies àgils per al treball en equip. Introducció a les metodologies àgils Scrum i	
13	Comunicació i coordinació dins els equips. Comunicació efectiva, eines digitals per a la col·laboració i tècniques de coordinació per a equips distribuïts o remots	
14	Lideratge i dinàmiques en equips de treball. El paper del líder en un equip, gestió de conflictes, foment de la motivació i les dinàmiques de treball	
15	Avaluació del rendiment d'equips. Mètodes per mesurar l'eficàcia dels equips, incloent l'anàlisi de resultats, retroacció continua i tècniques per a la millora contínua del rendiment col·lectiu	
16	Les finances personals i del projecte emprenedor: control i gestió dels diners. Fonts i control d'ingressos i despeses. Recursos financers a curt i llarg termini i la seva relació amb el benestar financer. L'endeutament. Fonts de finançament i captació de recursos financers. La gestió del risc financer i les assegurances	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
17	Control i gestió de les finances personals i del projecte emprenedor. Elaboració de pressuposts, planificació financera i seguiment de fluxos de caixa	
18	Fonts i control d'ingressos i despeses. Identificació i gestió de les fonts d'ingressos i despeses	
19	Recursos financers a curt i llarg termini: característiques i diferències, planificació de la seva utilització, selecció dels recursos financers i la seva relació amb la sostenibilitat i el benestar financer del projecte	
20	L'endeutament: riscos i gestió, tipologies d'endeutament i gestió responsable per evitar problemes de solvència	
21	Fonts de finançament i captació de recursos financers. Opcions de finançament per a emprenedors. Els préstecs	
22	Gestió del risc financer i assegurances. Estratègies per gestionar els riscos financers en un projecte emprenedor. Importància de les assegurances i altres eines per protegir el projecte	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Identificació i definició del repte emprenedor. Detecció d'un problema o oportunitat que l'empresa vol resoldre o aprofitar	
2	Anàlisi del context balear i de les necessitats del mercat. Les tendències del mercat i les necessitats dels consumidors per definir un repte rellevant	
3	Transformació del desafiament en objectius clars i mesurables. Convertir el desafiament en metes concretes amb indicadors clau de rendiment	
4	Planificació, gestió i execució d'un projecte emprenedor. Del repte al prototip	
5	Fases de planificació d'un projecte emprenedor. Inici, planificació, execució, seguiment i tancament	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
6	Coordinació d'equips i recursos per a l'execució del projecte. Assignació de responsabilitats i garantia d'ús eficient dels recursos	
7	Adaptació del pla durant l'execució per a una gestió flexible. Ajustar el pla segons canvis en l'entorn o el desenvolupament del projecte	
8	Desenvolupament àgil de producte	
9	Divisió del projecte en cicles curts i iteratius per a la creació de productes	
10	Retroacció continua en el procés de desenvolupament. Obtenir comentaris constants dels usuaris per millorar el producte	
11	L'adaptació ràpida als canvis del mercat i dels usuaris. Modificació del producte en funció de les necessitats canviants del mercat	
12	Tècniques i eines de prototipatge ràpid	
13	Definició de prototipatge ràpid i la seva importància. Creació de versions preliminars del producte per experimentar i validar idees	
14	Ús d'eines senzilles per crear prototips, com programes bàsics de disseny digital per dibuixar idees o materials quotidians per construir models físics	
15	Tècniques per fer iteracions ràpides del prototip. Implementació de canvis immediats en resposta a proves	
16	El prototip com a eina d'experimentació i validació. Utilització del prototip per provar funcionalitats i recollir dades reals	
17	Presentació i introducció del prototip en l'entorn. Estratègies de difusió	
18	Estratègies per presentar el prototip a usuaris i inversors. Creació de presentacions clares i convincentes	
19	Importància del context. Adaptació de la presentació i adequació de la narrativa al públic corresponent	
20	Demostració pràctica i argumentació dels beneficis del prototip. Mostra de com el prototip resol problemes reals	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
21	Canals per introduir el prototip al mercat o entorn real. Plataformes digitals, esdeveniments o llançaments pilot per introduir el producte	
22	Validació i testatge de prototips. Valoració del procés de treball. Innovació àgil	
23	Mètodes de validació de prototips amb usuaris reals. Proves amb usuaris per avaluar la funcionalitat i usabilitat del producte	
24	Avaluació i millora del prototip basat en la resposta. Retroacció per fer ajustos i millores en les properes iteracions	
25	Innovació contínua. Millora àgil durant tot el procés implementant canvis iteratius i ràpids per garantir la innovació constant	
26	Estratègies de difusió del prototip per a una major visibilitat. Estratègies per promoure el prototip	
27	L'usuari com a destinatari final del prototip. La presa de decisions dels usuaris. L'usuari com a consumidor. Drets i obligacions dels consumidors	
28	Necessitats i motivacions dels usuaris. Preferències i comportaments dels usuaris per dissenyar el prototip	
29	La presa de decisions dels consumidors. Els factors d'influència: el preu, la qualitat i la confiança	
30	L'usuari com a punt central del disseny del prototip. Disseny del producte centrant-se en l'experiència de l'usuari	
31	Drets i obligacions dels consumidors davant de nous productes. Normatives de protecció dels consumidors i garanties	
32	Drets sobre el prototip: la propietat intel·lectual i industrial	
33	Protecció de les idees i invencions: conceptes bàsics de propietat intel·lectual. Drets d'autor, patents i marques per protegir les idees	
34	Drets d'autor i patents. Procediments per protegir legalment un prototip o invenció mitjançant patents	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
35	La importància de les marques i dissenys industrials en el projecte emprenedor. Protecció de la identitat visual i els elements diferenciadors del producte	
36	Estratègies legals per evitar la còpia o explotació no autoritzada del prototip. Mesures preventives i accions legals en cas d'infracció dels drets	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.